

Akt nr:

O-E1a-0658

AU\$O-E1a-0658

Lra 3543

2 JAN 1935

Vattenbyggnads vattenkontroll

Kungl. Lantbruksstyrelsens
Kulturtekniska byrås arkiv

0 2*0618

Vattenavlopp
genom ägor hörande till hemmanen
SVENSERÖD och RÖRKÄRR
i Herrestads socken,
Göteborgs och Bohus län.
1933.

*Till akten höra: 27 skrivna sidor och
2 blad ritningar*

Protokoll vid byggeförvärdning i fråga om
vattenvarlopp för torrläggning av mark
hörande till hamnlandet Svenseröd
Nedra i Herrestads socken, Göteborgs
och Bohus län.

31

Den 19 december 1933: Lönneröd

Närvarande lantbrukningsmännen C. A. Carlson
förordningsman;

Viktor Olsson i Kisseberg och

Oscar Anderson: Holma, godmanen,

Johan Pettersson, ägar till 1/8 utt. Lennaröds Nedra.
bålande till företaget samt.

Karl Henningson, again till '8-4 - - - - -

Oscar Olsson
1 - - - - 3/8 - 4 - Gaddesknippelw.

五

Efter verkställd förundersökning, upprättade pro-
fil- och sektionsskizningar över de arlopp, sökanden
ifrågasatt att få förstöras, samt utvärderade
över den av rätten besvärade marken utmed
nämnda arlopp förestoddes.

Följande förklarade nu att han önsade bärsl
arloppet genom sina ägor och över ägorna till
Rörkär som diket i gränsen mellan ägorna
till sin fastighet och dem till Rörkär vidgade
och fördjupade i sådant utsträckning att möj-
lighet till ändamålsenlig torrläggning kunde
erås för marken till följandes fastighet.
För den botten som genom skinnens arbete
kunde uppstå för marken till grannens
fastigheter påhållade följandes deltagande

i kostnaderna för arbetena i fråga. Mot detta
utsprik försväres ingen erinran från Karl Hermans-
sons sida.

Arbets och mark blavo härefter föremål för be-
rättning och marken jämväl för undersökning och
uppskattning. Vid denna procedur representerades stö-
kanden, som en sjukdom var hindrad närvaras, av Ver-
ner Johansson i Rönne och tillståndsdomen jämväl N. A.
Berglund i egenskap av ägare till $\frac{1}{4}$ mantal Rörkär.

Eufist Berglunds mening kunde vattuet från stö-
kandens fastighet ledas i gränsen mellan denna fast-
ighet och Rörkär i östlig riktning från till grän-
sen mot Karl Hermanssons fastighet och vidare i
vordöstlig riktning i gränsen mellan denna fast-
het och Berglunds var till läcken i gränsen mellan
ägor till Rörkär och Gaddskrippeln. Den i västlig
ning av ägor till Rörkär, som ett upptagade av ut-
lopp i det befintliga stäckningen kunde medföra,
kunde undvikas, därest den av Berglund förordade
stäckningen följdes. Denna stäckning var i anledning
däres föremål för berättning med resultat att be-
traktet högre belägen mark måste genomgrävas för avlopf.
från att utlopp för vattuet denna vägför om avlopf-
pöts utvarande stäckning följdes vid vattuet arleda-
de, vajänta grävning måste och ställas en längre stä-
ka. i den förordade ägggränsen till förkommande av
skada genom det utställda, vattuet än så som upfonde-
des i den led vattuet för närvarande avrunda.

Vare sig vattuet arledas i ena eller andra
riktningen var Berglund inte villig deltaga i några
kostnader, emän betraktat genom de ifrågakommande

ulrtena näppeligen kunde uppstå för marken till hans fastighet. Däremot ställde Berglund anspråk på ersättning för upplåtelse av mark till orlopps och för intrång genom behållningsmassornas uppläggande samt för dess bortförande ännu för bro till örfart.

Beträffande diket i gränsen mellan Sökaunders ågor i Lundeå och Berglunds i Rörkärn förklarade Berglund att han icke för sin marks vidkommande hade behövt av större dike än det befintliga. Efter värmare övervägande kom ännu Sökaunders representant till den uppfattningen att, sedan lundaröppet blivit upplagt och möjligt beredd att medelst täckt ledning sörga för tilläggning av den låglänta marken utmed gränsen mot Rörkärn, någon förtyng av betydelse för gränsdike icke längre var påkallad. Ett vidmakthållande av diket för orlovande av tillströmmande dagvatten kunde sedemera vara tillfyllest. Sökaunders yttrade på detta dike upptagande till större dimensioner kunde därför åtgärdas. Vid det förhållandet att Berglund i Rörkärn ykade ersättning för markupplåtelse och intrång m m. i anseende till lundaröppet förmenades från Sökaundersida att ~~ersättning~~ för upplåtelse ^{skatt för ombyggnad av bro} och intrång för Sökaunders fastighet enahanda ersättning frige beräknas.

§ 3

Efter slutligt undersökning och utredning samt förslag till ^{vattenavledningen} ~~orsaksskade~~ ^{förklarad} uppgrävt samt bortred och bäddad beräknade, samt upplåtande i ärendet meddelades.

Att förra handlingar och utredningar rörande

företaget uttröjs Johan Pettersson i Lauseväs Nedra per
Lane-Herrestad, åt vilken ännu uppdrags att kalla de-
ägarne till sammankäde för val av styrelse för före-
taget, varefter förutläggningen förklarades avslutad.

Dag som orsa

W. Carlsson

Wiktor Olsson

Oscar Andersson

5.
Kungl. Maj:ts Befallningshavande

Göteborgs och Bohus län.

Landskansliet.

R e s o l u t i o n .

Översändes till lantbruksingeniören i Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs läns norra del, som förordnas att i laga ordning verkställa i bilagda handling omförmäld förrättning; skolande bevis om detta förordnandes emottagande skyndsamt hit insändas.

Göteborg, i landskansliet, den 15 maj 1931.

*aut
inf*

På länsstyrelsens vägnar:

Christening Rindlunne

Lantbruksingenjören
i Göteborgs och Bohus län
samt Älvsborgs läns norra del
GÖTEBORG.

Inkommen
den 15/11 1931 kl. 11
Landshövdingen, Göteborg

Till Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län.

Med återställande av remisshandlingarne i ärende rörande vattenavlopp från ägor till 1/8 mtl. Svenseröd Nedra i Herrestads socken får jag meddela att omständigheterna icke synas påfordra att sökanden ställer säkerhet för förrättningskostnaderna. . Göteborg den 13 maj 1931.

W. Karlsson

Kungl. Maj:ts Befallningshavande

i
Göteborgs och Bohus län.

Landskansliet.

Översändes till lantbruksingeniören i Göteborgs och Bohus län samt Älvsborgs läns norra del, som anmodas att hit inkomma med yttrande, huruvida omständigheterna synas påfordra att sökandena ställa säkerhet för förrättningskostnaderna; skolande remisshandlingarna därvid återställas.

Göteborg, i landskansliet, den 5 maj 1931.

*En aut
inf*

På tjänstens vägnar:

N. G. G. G.

N:o 10 SX-S
1931

8.

Inkom
den -5 MAJ 1931 till
Landskansliet, Göteborg

Till
Kungl. Majts Befallningshavande
Göteborg

Undertecknad får härmed vördsamt anhålla
om förordnande för Länets jordbruksingenjör att
verketälla laga avvägning och delning för nö-
digt vattenavlopp från mina ägor 1/8 mantal
Ivensröd Nedra i Herrrestads socken, Länns härad
Göteborgs- och Bohus län.

Berörda av detta utdikningsföretag äro:
N. A. Berglund Rörkärr, och
Karl Hermansson Ivensröd Nedra.
Ivensröd, Länns-Herrrestad den 4 maj 1931.

Johan Pettersson

Bevittnas

Josef Olsson Martevöd
Oscar Olsson Gäddeknippen

Kungörelse.

I avseende å företag för beredande av vattenavlopp från ägor till Svenseröd Nedra i Herrestads socken, vilket företag jämväl kan beröra ägor till hemmanet Rörkärr i samma socken, handlägges syneförrättning jämlikt 10 kap. vattenlagen vid sammanträde hos Johan Pettersson i Svenseröd Nedra tisdagen den 19 december 1933 kl. 10,15 f.m. då sakägarna böra tillstädeskomma och utföra sin talan. Göteborg den 27 november 1933.

P. Carlsson
Lantbruksingeniör.

Kungörelsen utsänd till Pastorsämbetet i Herrestads församling den 27 november samt införd i tidningen Bohusläningen den 4 december, varjämte underrättelse om tid och plats för sammanträdet avlämnas å posten den 1 december 1933 till:

Lantbrukaren Johan Pettersson,	Svenseröd, Nedra <u>Jane-Herrestad.</u>
" Karl Hermansson,	" Nedra, "
" N.A. Berglund,	Rörkärr "

betygar:

P. Carlsson

Utlåtande

i fråga om vattenavlopp för tvärläggning av mark
härande till hemmanen Svenseröd och Rörkär i
Herrestads socken, Göteborgs och Bohus län.

Avloppet i fråga framgår i nordvästlig huvud-
riktning genom ägor till förenämnda hemman och
utfaller i en bäck, som leder i sydvästlig riktning
till Hafsås fjorden. Avdikeningsstrakten är rälun-
da belägen mellan Båväs och Örekilsälvens
nederbäidsområden och betecknas med nr ¹⁰⁹/₁₁₀.

Det område, avloppet har att avleda vattnet
ifrån, innefattar c:a 50 hektar. Med avseende till
områdets beskaffenhet och trakts nederbäidsmäng-
der kan största till avrinning kommande vat-
tenmängd skattas till 3 liter i sekunden från
varje hektar i medeltal eller sammanlagt högst
150 liter i sek. Medelvattenföringen kan skattas
till 7.5 liter i sekunden. Med beaktande av dessa
vattenmängder, av en såsom nödig ansedd lut-
ning av 1:1000 genom ägorna till Rörkär, av före-
fintliga lutningsförhållanden inom sökandens
fastighet samt förkommande jordarter har förslag
uppgjorts till vidgning och fördjupning av av-
loppssträckan i fråga. Släntlutningen är försla-
gen till 1:1.5 och bottenbredden till 0.30 meter. Bot-

Turläget är så valt att vid intriädande medelvat-
 turstånd möjlighet till turläggning till minst 1.0 m.
 kan erås för den lägst belägna marken inom rö-
 kandes fastighet. Enär beredandet av avlopp för
 vattnet från rökandes fastighet medelst dike
 i gränsen mellan ägorna till Rökås och Svursröd
 skulle kräva väsentligt högre kostnader än vad an-
 skaffandet av större avlopp i det befintligas sträck-
 ning över ägor till Rökås har med sig samt en
 förstoring av sist nämnda avlopp icke medför olä-
 genhet av betydelse för Rökås vidkommande, må
 vattenavledningen beröras genom vidgning och för-
 djupning av detta avlopp.

På den över avloppsområdet upprättade nivå-
 karten är avloppet å den till förstoring förskrivna
 sträckan till läget utmärkt medelst träsnar jämna-
 löpande röda linjer samt betecknad punkten för
 arbetenas början med A och slutpunkten med C.

På de över avloppet upprättade profil- och sektions-
 ritningarna finnas förslagna lutningar och dimen-
 sioner angivna.

Därest tunnare för överfart byggas i avloppet,
 böra dessa hava en genomloppsöppning om 0.8x0.8 m.
 å sträckan A-B och 0.6x0.6 m. å sträckan B-C.

För utvärderande av den värdet, som genom avloppets förstoring uppkommer för den av vatten berörande marken har uppskattning av denna mark ägt rum jämligt bestämmelserna i 10 kap. 60 § vattenlagen och resultatet av denna uppskattning införts i en till detta utlåtande fogad längd, upptagande jämte beskrivning och arealuppgift markens värde före och efter förtaget samt dess värdesvärde.

Skäl till hänförelse av marken inom tilläggningsomfälligheten till särskilda avdelningar för jämkning av deltagnings skyldigheten i de med förtaget förbundna kostnaderna finnas ej. Ägarna till de fastigheterna, till vilka hör mark, som rörelse värdet genom förtaget, har förty att deltaga i kostnaderna för förtaget i förhållande till värdet av värdet för samma mark, sådant detta värde blivit uträknat i för nämnda längd, i vilken delaktigheten enligt denna grund jämväl uttryckts genom procent tal.

Till kostnad för förtaget räknas schaktningskostnad, kostnad för stängsel utmed avloppet å sträckan genom ägarna till Rörkär samt ersättning för ombyggnad av två över sträckan B-C

och för markhyppplåtelser och intäring enligt nedan in-
tagna bestämmelser.

Ennå någon bro eller trumma för överfart icke
finns i avloppet över ägorna till Rökåns samt
möjlighet för kreaturen att komma över avloppet
i sträckan nedanför den till förstoring ifrågakom-
mande fortfarande föreligger, kan anspråket på
byggandet av bro över avloppet i Rökåns ägor icke
hava fog för sig och följt icke hava någon påföljd.
För ombyggnad av bron över sträckan B-C i ägor till
Ljusnäs 16 tillerkännes ägaren av denna fastighet
skälig ersättning med 50:- kronor. Till förekomman-
de av ärekan på avloppet genom betande kreatur
i ägorna till Rökåns upprätts utmed avloppets
sidor nödligt stängsel av stolpar om c:a 8 cm. dia-
meter på var tredje meter, mellan vilka spänns
taggtråd.

För upplåtelser av mark till avloppets vidgning
gäldas ersättning med belopp varande mot den
för sådant ändamål i anspråk tagna markens
värde för förtaget enligt värderingslängden.

För intäring genom reaktningsmassornas upp-
läggande gäldas liksåledes ersättning med ett
år som skäligt ansett belopp av 0.30 kronor för

värje till uppskaktning kommande kubikmeters massa, som upplägges på åker och med 0.20 kronor för massa, som upplägges på annan mark. Enligt förnämnda grunder uträknade ersättningsbelopp äro upptagna i en utlåtandet vid fogad längd och tillgodoräknaas delägarna vid kostnadernas slutliga fördelning.

Skogst, jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen, skulle underliga femton kronor och skall förtj 25 utläggas.

Kostnaden för syreförättningen gäldas av delägarna i förhållande till deras andrar i kostnaderna för företaget. Om så erfordras förskjutes kostnaden för förättningen av röskandena.

Underhållet av det förstorade avloppet bestrides av delägarna efter samma grund, som ovan bestämts för deltagandet i kostnaden för uppbyggnaden. Stängslut å ägora till Rörkärr underhålles ävenledes av delägarna i företaget intill dess marken, genom vilken ^{avlopp} ~~marken~~ uppbyggnads, blir föremål för odling. Från å ägora till Lovseröds / vidmakthålles av ägarna till denna fastighet.

Beträffande företaget bestämmas jämlikt 10:62 vattenlagen:

att företaget skall med avseende till avloppets läge, betingelser och dimensioner utöfas enligt

- det förslag, varom avhandlas i detta utlåtande;
- att för avloppet uppgrävd jord och sten lägges minst en meter från avloppets kanter å sträckan genom Lvenröd och minst 1.5 meter å sträckan genom Rörkäll samt med en lutning mot dessa kanter icke skarpare än 1:1;
- att öppningar med slänt 1:1 anordnas i upplagda jordsträngar vid förtorknande vaskor i markytan och i öfrigt på var 40:de meter, varjämte tillses att tillstötande diken ej igensyffas med jord, allt för att vattenet från angränsande terräng må kunna fritt nedrinna i avloppet;
- att företagets utförande bör överlåtas åt därför skickad person, med vilken kontrakt om utförandet enligt bestämmelserna i detta utlåtande bör upprättas;
- att samma friparingsrätt bör komma till användning vid framtida rensningar av avloppet;
- att tilläventyrs inträffande ras oförlovat avhjälpas och förstärkning vidtages, där så påfordras;
- att arbetena må begynna omedelbart efter det detta utlåtande vunnit lagen kraft samt böja vara lagda till slut snart vid 1935 års utgång och efter färdigställandet avses av lantbruksingenjör;
- att vid arbetet upplagda massor böja vara bortförda eller utspridda inom fyra år efter det vattenavled-

ningsarbetena slutförts, varande var och en fastighets-
 ägare för undanskaffandet på egen ägor mot
 tillgodoräknande av den för inträdet tillverkade
 ersättningen;

att återkan i avloppet genom betande kreatur av-
 hjälps genom redovisande fastighetsägarers för-
 ord och på hans bekostnad.

Därest talan i avseende på förändringen el-
 ler detta utlåtande finnes påbjudad, må denna
 talan föras vid Västabygdens Vattundomstol, till
 vilken berävas för att komma under prövning, skola
 vara ingivna inom sextio dagar från nedan skrivna
 dag, varvid iakttagas vad i 11 kap 85 § vattenlagen
 är stadgat beträffande beräns ingivande och hand-
 lingens avslämnande. ~~Procedur~~ den 19 december 1933

W Karlson Wiktor Olsson Oskar Andersson

[illegible]

Socken, hemman	Registreringsnummer	Mantal	Ägofigures nummer	Ägare och ägobeskrivning
Lousuöd	17	$\frac{1}{8}$		<u>Karl Hermansson.</u>
			1	åker, 0.2-0.3 m. mylla på sandig lera
			2	" " " " "
				<u>Summa</u>
— " —	16	$\frac{1}{8}$		<u>Johan Pettersson</u>
			3	åker, 0.2-0.3 m. mylla på sandig lera
			4	" " " " "
			5	" " " " "
			6	" " " " "
			7	" " " " "
			8	avlopp
			9	"
				<u>Summa</u>
Röskär	11	$\frac{1}{4}$		<u>N. A. Berglund</u>
			10	betesmark, 0.2-0.3 m. mylla på sandig lera
			11	" " " " "
			12	avlopp
				<u>Summa</u>
				<u>Sammandrag.</u>
Lousuöd	17	$\frac{1}{8}$	1-2	Karl Hermansson
"	16	$\frac{1}{8}$	3-9	Johan Pettersson
Röskär	11	$\frac{1}{4}$	10-12	N. A. Berglund.
				<u>Summa</u>

Areal								Värde						Båtnadsvärde		
Åker		Äng och odlingsmark		Annan duglig mark		Impediment och högl. mark		före företaget			efter företaget					
								för har	för ägofigur		för har	för ägofigur				
har	ar	har	ar	har	ar	har	ar	kr.	kr.	öre	kr.	kr.	öre	kr.	öre	%
	11.0							1150	126	50	1300	143	-	16	50	
	25.0							1100	275	-	"	325	-	50	-	
	36.0								401	50		468	-	66	50	
	95.0							1100	1045	-	1300	1235	-	190	-	
	79.0							"	869	-	"	1027	-	158	-	
	47.0							950	446	50	"	611	-	164	50	
	68.0							850	578	-	"	884	-	306	-	
	25.5							1100	280	50	"	331	50	51	-	
						02.5										
						03.0										
	3 14.5					05.5		3219	-		4088	50	869	50		
		32.0						300	96	-	500	160	-	64	-	
		32.0						250	80	-	400	128	-	48	-	
						03.0										
		64.0				03.0		176	-		288	-	112	-		
	36.0								401	50		468	-	66	50	6.35
	3 14.5					05.5		3219	-		4088	50	869	50	82.96	
		64.0				03.0		176	-		288	-	112	-	10.69	
	350.5	64.0				08.5		3796	50		4844	50	1048	-	100.00	

Skrutts förklarad den 19 december 1933.
 W. Carlsson. Wiktor Olsson Oskar Andersson

Ersättningslängd

vid företag avseende vattenavlopp för torrläggning av mark hörande till hemmanen Svenseröd och Rörkärr i Herrestads socken, Göteborgs och Bohus län.

Hemman.	Reg. nr.	Man- tal.	Ägare.	E r s ä t t n i n g f ö r								Summa ersätt- ning.		
				markupplåtel- se.				intrång.						
				m ²	å	ö.	kr.	ö.	m ³	å	ö.	kr.	ö.	kr.
Svenseröd	1 ⁶	1/8	Johan Pettersson	280	11		30	80						
				70	9,5		6	65	410	30	123	-	160	45
Rörkärr	1 ¹	1/4	N.A.Berglund	60	2		1	20						
				60	3		1	80						
				60	2,5		1	50	200	20	40	-	44	50
				S u m m a				530				610		

Svenseröd den 19 december 1933.

P. H. Carlsson

Kostnadsförslag

till vattenavlopp för torrläggning av mark hörande till hemmanen Svenseröd
och Rörkärr i Herrestads socken, Göteborgs och Bohus län.

Läge.	Längd i me- ter	Arbete: schaktnings spräng- ning, uppläggning; jordart m.m.	An- tal	å kro- nor	Kost- nad.		Summa kostnad.	
					kr.	ö.	kr.	ö.
		<u>Avloppssträckan A-B-C.</u>						
3+20-1+30	190	Sandig lera kubm.	200	0,65	130	-		
1+30-0	130	" "	410	"	266	50	396	50
0+70		Bro att ombygga, ersättning en- ligt utlåtandet					50	-
3+20-1+30	190	Stängsel att uppsätta enligt ut- låtandet, material och arbete lm.	380	0,20			76	-
		För markupplåtelse och intrång, ersättning enligt utlåtande och längd					204	95
		För oförutsett och tillsyn c:a 10 % av arbetskostnaden					52	55
		S u m m a					780	-

Svenseröd den 19 december 1933.

W. Carlsson